

Vetenskapsrådet

YTTRANDE

Datum
2018-05-02

Diarienummer
1.1.3-2018-3360

Ert diarienummer
U2018/01639/F
GD 2018-103

Handläggare
Victoria Söderqvist

Utbildningsdepartementet,
103 33 Stockholm,

u.remissvar@regeringskansliet.se

Utkast till lagrådsremissen Behandling av personuppgifter för forskningsändamål

Vetenskapsrådet har granskat utkastet till lagrådsremiss utifrån sitt uppdrag att ge stöd till grundläggande forskning av högsta vetenskapliga kvalitet inom samtliga vetenskapsområden samt de särskilda uppgifter som myndigheten har i sin roll som forskningsfinansiär och forskningspolitisk rådgivare.

Vetenskapsrådet uppmärksammar att regeringens bedömningar i vissa frågor är av särskild betydelse för Vetenskapsrådets uppdrag att förbättra förutsättningarna för registerbaserad forskning och att förbättra förutsättningarna för kliniska studier.

Sammanfattning

- Vetenskapsrådet förordar en reglering som ger privata forskningsutförare möjlighet att använda den rättsliga grunden uppgift av allmänt intresse oavsett om forskningen kräver tillstånd eller inte.
- Som finansiär av klinisk behandlingsforskning och med uppdraget att stödja och utveckla förutsättningarna för kliniska studier uppmärksammar Vetenskapsrådet att det saknas ett resonemang kring den personuppgiftsbehandling som sker inom hälso-och sjukvården för att eftersöka potentiella deltagare i en klinisk studie innefattas i begreppet forskningsändamål.

Vetenskapsrådet lämnar följande synpunkter.

Vetenskapsrådet har i yttrande i anledning av betänkandet Personuppgiftsbehandling för forskningsändamål (SOU 2017:50) betonat vikten av att man genom nationell lagstiftning tillförsäkrar att även privata forskningsutförare kan använda sig av den rättsliga grunden allmänt intresse. Denna synpunkt kvarstår.

VETENSKAPSRÅDET
SWEDISH RESEARCH COUNCIL

Postadress/Postal address
Box 1035
SE-101 38 Stockholm
Sweden

Besöksadress/Visiting address
Västra Järnväggsgatan 3

Tel: +46-(0)8-546 44 000
Fax: +46-(0)8-546 44 180

Org. nr/Vat No
202100-5208

vetenskapsradet@vr.se
www.vr.se

Vetenskapsrådet

Det är enligt Vetenskapsrådets uppfattning av stor vikt för att Sverige ska kunna vara en forskningsnation i framkant att alla aktörer i samhället kan bidra till forskningen på samma villkor.

Vidare bedrivs ofta forskning i samverkan mellan offentliga och privata forskningsutförare. Dessa samarbeten kommer enligt Vetenskapsrådets uppfattning att försvåras om olika rättsliga grunder med de konsekvenser som det medför ska tillämpas på personuppgiftsbehandling inom samma projekt. Detta gäller till exempel för forskningsprojekt där man forskar genom att använda uppgifter från register utan att behandla känsliga personuppgifter.

Vetenskapsrådet ser att det kan finnas tveksamheter kring regeringens bedömning att en privaträttslig forskningsutövares forskningsuppgift är fastställd i enlighet med nationell rätt om det krävs tillstånd för forskningsprojektet. Om regeringens bedömning inte är riktig skulle det leda till att ett stort antal privata forskningsutförare inte kan använda sig av den rättsliga grunden uppgift av allmänt intresse.

Vetenskapsrådet förordar därför att regeringen föreslår att man genom nationell lagstiftning ser till att även privata forskningsutförare kan använda sig av den rättsliga grunden uppgift av allmänt intresse oavsett om forskningen kräver tillstånd eller inte.

Som finansiär av klinisk behandlingsforskning och med uppdraget att stödja och utveckla förutsättningarna för kliniska studier har Vetenskapsrådet uppmärksammat att det i betänkandet Personuppgiftsbehandling för forskningsändamål (SOU 2017:50) saknas ett resonemang kring om den personuppgiftsbehandling som sker inom hälso- och sjukvården för att eftersöka potentiella deltagare i en klinisk studie innefattas i begreppet forskningsändamål. Vetenskapsrådet uppmärksammar att ett sådant resonemang inte heller finns i förslaget till lagrådsremiss.

Yttrandet har beslutats av generaldirektören Sven Stafström i närvaro av rådsdirektören Ann Fust, chefsjuristen Anna Hörnlund och juristen Victoria Söderqvist, föredragande.

Sven Stafström
Generaldirektör

Victoria Söderqvist
Jurist